

Waar mensen wonen, werken corporaties

In november is de definitieve nota Wonen van Remkes besproken in de ministerraad en aangeboden aan de Tweede Kamer. Na de Agenda en de ontwerpnota Wonen "Mensen, wensen, wonen", volgt in de eerste helft van 2001 de ontknoping van wat een bizarre discussie mag worden genoemd. Het gaat en ging namelijk over alles en niets. Op het gebied van de volkshuisvesting zijn vriend en vijand het met alles met elkaar eens. Zowel wat betreft de analyse als de oplossingen lopen de meningen niet uiteen. De wegen scheiden als gaat over wie er beslist. Zijn dat de corporaties of is dat politiek Den Haag. Het gaat over macht. Die factor is niet ingebracht door de sector, maar door Remkes zelf, door de toon in de ontwerpnota, de aangekondigde spierballen maatregelen en de introductie van verwarring zaaïende termen als maatschappelijk gebonden vermogen. Wie bedenkt zoiets en waarom?

Aldert Dreimüller

Het lastige in deze non-discussie is dat Den Haag haar stellingname niet of nauwelijks onderbouwt en verkeerde en niet relevante argumenten gebruikt. Een sprekend voorbeeld hiervan is prof. Wolfson, lid van de PvdA-fractie in de Eerste Kamer. Hij mocht 1 november de openingsspeech verzorgen op het jongste Aedescongres met de met zorg gekozen titel "Waar mensen wonen, werken corporaties". Wolfson ging specifiek in op het spanningsveld tussen overheid en burgers. Daartussen plaatste hij de corporaties als opdrachtnemers van de overheid. Zijn stelling was dat de opdrachtnemer maar beter kan doen wat van hem wordt verwacht, want anders zal de opdrachtgever – lees overheid – over hem – lees de corporaties – beslissen. En wat wordt dan van de corporaties verwacht? Wel dat ze de huursubsidie voor hun rekening nemen en wat over is van het vermogen inzetten voor buurtvernieuwing.

Voorwaar een stevige stelling en de consequenties liegen er niet om. Maar slecht onderbouwd met een kromme redenering, die de nietsvermoedende luisteraar op het verkeerde been zet. Het eerste deel van de stelling van Wolfson is correct. Corporaties maken deel uit van de Nederlandse samenleving, Den Haag bepaalt het beleid en als zodanig hebben partijen met elkaar te maken. Dat wil niet zeggen dat de overheid mag dicteren. Ook de overheid moet haar stellingen met feiten onderbouwen en afstemmen op de maatschappelijke werkelijkheid. Dictaten passen dan niet en helpen bovendien niets als burgers het nut er niet van inzien.

Toch plaatst Wolfson corporaties in een bijzonder daglicht. Zij hebben in het verleden subsidies gekregen en dus is hun vermogen nu van de overheid. Ik ben benieuwd wat al die bedrijven die ooit subsidie voor iets hebben gehad van die stelling vinden. Leidt bijvoorbeeld de innovatiesubsidies die Philips heeft gekregen tot de conclusie dat het vermogen van Philips de Nederlandse Staat toebehoort? En als dat niet zo is, waarom zou dat dan wel gelden voor corporaties?

Een kromme redenering. Uiteraard wordt Wolfson gehinderd door kennis in deze en is als enig motief voor zijn stelling te bedenken dat het hem niet om de zaak, maar om de centen van de corporaties gaat. Den Haag wil bepalen hoe die ingezet moeten worden. En de overheid heeft dan al vaker laten zien dat dat niet persé de volkshuisvesting hoeft te zijn. Het beleid met ruim boven inflatie liggende huurverhogingpercentages in de jaren 80 ligt nog als afschrikwekkend voorbeeld scherp in het geheugen gegrift.

Al met al een gevaarlijke discussie die over alles en tegelijk niks gaat. Gevaarlijk omdat het partners van elkaar vervreemdt, onnodige energie vergt en hooguit stof levert voor columns. Willem van Leeuwen (aedes) en de mensen uit de sector doen er alles aan om niet in de discussie over macht verstrikt te raken. Blijven met argumenten hun beleid onderbouwen. De initiatieven op het gebied van segregatie, leefbaarheid, de combinatie van wonen en zorg, lage huurverhogingen en verkoop van woningen wordt door Den Haag eerst verboden en daarna stevig omarmt en vertaald in regelgeving. Den Haag zou meer vertrouwen moeten hebben, de kracht van

de corporaties gebruiken, in plaats van hen voor de voeten te lopen. Aedes wil de machtsdiscussie niet, maar zal hem bij monde van Willem van Leeuwen niet uit de weg gaan. Daarvoor is hem het welzijn van de mensen die willen wonen en de corporaties die daaraan willen werken te belangrijk.

Dit artikel is gepubliceerd in *R&O november 2000*

